



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid, & quotuplex sit Depositum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

quas in jure datur actio commodati, nihil aliud intelligi, quam eas, per quas Commodatarius indemnis servatur a commo-
dante, ne scilicet citra suam culpam ex commodato damnū patiatur: Talis præ-
statio est 1. liber usus rei commodatæ, de
quo in L. 21. ff. h. t. dicitur, quod, si ante
usum, vel tempus finitum Commodans
impediret, actione contraria eum Com-
modatarius convenire possit ad eum sibi
præstandum ibi: *Rem mihi commodasti,
eandem subripuisti; deinde, cum commodati
ageres, nec à te scire esse surreptam, judex
me condemnavit, & solvi: postea comperi, à
te esse surreptam, quaesitum est, quæ mihi
tecum actio sit? Respondit: furti quidem
non esse; sed commodandi judicium contra-*

*rium utile mihi fore; ad eandem etiam
præstationes pertinet solutio damni,
Commodatario secuti ex vitio rei com-
modatæ, per commodantem occultatæ
per L. 17. §. fin. ff. h. t. item solutio expen-
sarum, de quibus jam diximus, &c.*

Ad extremum nota, Commodatum 1379
differre à precario, quod hoc à conceden-
te pro arbitrio possit revocari juxta n.
1306. & detur ad usum incertum; de
quo v. n. 1306. à mutuo, quod in hoc
transferatur proprietatis rei, nec idem in
individuo reddendum sit; in commo-
dato autem solus usus, & idem numero
reddi debent: à pignore, & deposito, quia
in his nec quidem usus transfertur in pi-
gnoratarium, vel depositarium. &c.

QUÆSTIO XVI.

IN TITVLVM XVI. DE DE- POSITO.

1380 **P**ost contractum commodati, hoc ti-
tulo agitur de deposito, ubi non ac-
cipitur hæc vox in eo sensu, quo
subinde apud Latinos deponere,
idem est, ac abjicere, remque pro delicta,
& desperata habere; nec in quantum idem
est, ac demoliri, & diruere, prout accipi-
tur L. 3. §. sed & si. ff. fin. regund. sed qua-
tenus idem est, ac credere rem alicui, ut
notat Pereyra in Elucidario l. 2. Elucid.
13. n. 986. & sumptum pro re, quæ alicui
creditur, est, quod alicui custodiendum
traditur; quibus positus:

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit Depositum?

1381 **N**on accipimus hic depositum ob-
jectivè pro re, quæ alicui custodienda
traditur; sed, formaliter pro ipso contra-
ctu inito inter deponentem, & deposita-
rium. Prætermisissis variis depositi defi-
nitionibus, in quantum accipitur forma-
liter, ea videtur opportunior, quâ dicitur
contractus, quo res alteri gratis custodienda

traditur, eo sine, ut eadem in specie, quando-
cunq; deponenti libuerit, restitatur; ubi
nota reflexè apponi eis gratis, ne transeat
in locationem, juxta L. 1. §. 9. ff. h. t. De-
inde, cum dicitur: eadem res in specie; in-
telligi, qualiter dicunt Philosophi, eadem
res in individuo; 3. cum dicitur: Custodi-
dienda, excludi usum rei depositæ, nisi ali-
ter convenerit, etiam tacitè, ut, si pecu-
nia non obsignata deponatur. L. 25. ff.
h. t. hinc; qui re depositâ utitur, furtum
committit. L. 29. ff. h. t. L. qui depositam C.
eod. §. furtum Instit. de obligat. quæ ex
delicto. Et ideo, negans depositum,
torqueri jubetur; quia negando commit-
tit furtum (nisi præsumi possit consensus
Domini) §. placuit, Instit. de obligat.
quæ ex delicto, & L. 78. ff. de furtis; sic
Barbosa in c. 1. h. t. n. 7.

Depositum dividitur in depositum juris. 1382
& facti; illud est, quod vel ad sistendum
usurarum cursum, vel inducendum libe-
rationis effectum apud Magistratum in-
terponitur. De hac depositi specie lo-
quitur Imperator in L. 17. C. de Usuris,
istud, quod eo animo contrahitur, ut de-
positarius ad factum, sive ad custodiam
Sf 3 obli-

obligetur, soletque conventionale etiam appellari, & est illud, quod inter privatos est consuetum, ac familiare. De primo agitur L. 17. C. de usuris, ibi: *Acceptam mutuo forem cum usuris licitis Creditoribus post contestationem offeras; ac si non suscipiant, consignatam in publico deponere, ne cursu legitimarum usurarum inhibeat, quo subsecuto, etiam periculo debitor liberabitur, & jus pignorum tollatur: cum Serviana actio manifeste declaret, pignoris inhiberi persequutionem, vel solutis pecuniis; vel, si per Creditorem steterit, quod minus solvantur.* Ex hoc enim colligitur, sic posse fieri cursu usurarum, & creditorem subijci periculo interitus pecuniae, quando Creditor recusat accipere oblatam a debitore solutionem, & hic eam deponat apud Judicem.

1383 Depositum facti, seu Conventionale aliud est *voluntarium*; aliud *necessarium*; illud est, quod contrahitur absque urgente, ac praesente necessitate; istud, ad quod urget instans necessitas, & morale periculum rem perdendi, nisi deponatur in alterius custodia, ceteroquin in eandem non committenda; de quibus causis agitur L. 1. ff. h. t. Diversos haec deposita effectus pariunt. Nam, qui depositum *voluntarium* ex perfidia recusat Deponenti restituere, solum condemnatur in simplum; qui vero *necessarium*, condemnatur in duplum, sic enim ait Praetor L. 1. §. 1. ff. h. t. ibi: *Ex earum autem rerum, quae supra comprehensa sunt, in ipsum in duplum iudicium dabo; cuius ratio sumitur ex §. 4. ibi: quippe, cum quis fidem eligat (absque necessitate) nec depositum reddatur, contentus esse debet simpli; cum vero extante necessitate deponit, crescit perfidia crimen, & publica utilitas coercenda est vindicanda Reipublicae causa; est enim inutile in causis huiusmodi fidem frangere. Qui enim necessitate cogitur facere depositum, majori commiseratione dignus & recusans reddere, reus majoris perfidia.*

1384 Depositum ulterius dividitur in id, quod *sequestrum* dicitur; & illud quod *depositum simpliciter*; sequestrum dividitur in voluntarium & necessarium, non eo sensu, quo Conventionale depositum divisum est, sed alio. *Voluntarium* dicitur, quando litigantes mutuo consensu eligunt aliquem, apud quem res litigiosa

interim, dum lis durat, deponatur, reddenda victori, lite finita: *Necessarium* est, quando a Judice compelluntur, & coguntur rem deponere apud aliquem tertium. De priore, hoc est, *voluntario* certum est, quod sit species depositi; de *necessario* autem dubitant aliqui, an sit species depositi, tanquam generis? Communior tamen affirmat spectato jam usu communi; ipsis etiam juribus *sequestrum*, vocantibus *depositum*; cum & ipsa etiam actio, quae contra *sequestrum* datur, dicatur *actio Depositii sequestraria*; L. 12. §. 2. ff. h. t. ibi: *Cum sequestre recte agatur Depositii sequestraria actione, quam & in haredem ejus reddi oportet.* Nec obstat, *sequestrum* materiam posse esse *rem immobilem*; non autem *depositii*. Conceditur enim rem immobilem non esse *apram materiam depositii*, accepti *secundum omnem speciem*; satis enim est, quod possit esse materia depositi *secundum aliquam speciem*; qualiter; licet non omnis species animalis sit rationalis, non tamen sequitur hominem non esse speciem animalis.

Et quamvis verum sit, in quovis contractu requiri consensum, atque adeo etiam in deposito; negatur tamen in sequestro *necessario* non intervenire consensum eorum, quorum res litigiosa sequestro *necessario* per Judicis imperium subijciuntur. Tamen enim non sit dubium, partes in tali casu, vel saltem unam earum, esse invitam; Satis tamen est ad consensum, quod voluntate sua simpliciter libera parent Judici, sequestrum decernenti. Nec obstat etiam *sequestrum* quandoque fieri in Ecclesia, vel loco publico, quo putant aliqui, non posse intervenire contractum; sed non bene; nunquid enim habent suos administratores, qui eorum nomine valeant contrahere? *Depositum* porro, quod diximus, dici tale *simpliciter*, non obstante, quod habeat nomen generis, supponit pro distincta specie depositi, nimirum ea, quam diximus n. 1384. sapius enim species retinet solum nomen generis, ut patet de *cognitione*, quae dicitur de *agnatione*, & *cognitione* specificè sumpta; & *adoptione*, quae respectu arrogationis, & adoptionis pariter acceptae specificè dici potest.

Ex dictis coll. ad substantiam *depositii*, 1386 requir.

requiritur 1. quod res sit tradita; cum depositum sit contractus, qui non solo consensu, sed re perficitur, §. *præterea*, Instituitur. quibus modis re; 2. quod consensus Deponentis, & Depositarii, cum sit contractus; 3. quod res, gratis, sine mercede detur alicui custodienda; cum officium Depositarii sit gratuitum; 4. quod eadem res in individuo à Depositario reddatur Deponenti; ex cit. §. *Præterea* L. 24. C. de ff. h. t. Nota autem specialiter eis custodienda; hac enim voce denotatur, rem deponi non ad usum, sed ad custodiam, quæ diversa sunt; & Depositario usus rei non est licitus, ut notavimus ex L. 25. ff. h. t. in n. 1381. nisi id habeat vel de consensu Deponentis; vel prudenter iudicet, Dominum non fore invitum; unde, si deponatur apud aliquem pecunia numerata, nec clausa, nec obsignata; Depositarius videtur ad nihil aliud teneri, quam, cum deponens eam exegerit, solvere, licet illam consumpserit, quo casu non tam erit depositum, quam mutuum, aut quasi mutuum; hic Azor l. 7. c. 7. q. 9.

ARTICULUS II.

De obligatione Depositarii.

1387 **P**otissima quaestio est de obligatione præstandi damnum, quando depositum apud Depositarium perit, vel deterior facta est. De hac quaestione dicitur, L. 1. §. *in conducto*. 10. ff. h. t. ibi: *Dolum tamen eos præstaturus, qui recipiunt; qui solus in depositum venit.* & §. *quia autem* 47. seu ult. ibi: *quia autem dolum duntaxat in hanc actionem venit; quaestum est: si hæres rem, apud restatorem depositam, vel commodatam, distraxit, ignarus depositam, vel commodatam, an teneatur? & quia dolo non fecit, non tenebitur de re; an tamen, vel de pretio teneatur, quod ad eum pervenit? & verius est, teneri eum; hoc enim ipso dolo facit, quod id, quod ad se pervenit, non reddit; & quoniam magna, seu lata culpa in iure dolo æquiparatur, L. *quod Nerva*. 32. ff. eod. ubi Celsus: *Quod Nerva diceret, latiore culpam, dolum esse, Proculo displicebat: mihi verissimum videtur; nam, etsi quis non ad eum mo-**

dum, quem hominum natura desiderat, diligens est; nisi tamen ad suum modum curam in Deposito præstet, fraude non caret; nec enim salva fide minore est, quam suis rebus diligentiam præstabit; & L. Magna 226. ff. de V. S. ibi: *Magna negligentia, culpa est; culpa, dolo est;* quod ibidem exponit Glossa de culpa lata; nam ex his iuribus deducitur, depositarium non teneri ex culpa levi, vel levissima; sed tantum ex dolo; vel culpata; sed hoc intellige juxta dicenda n. 1391. quibus positis.

1388 **P**rima quaestio est, an præsumatur res Deposita periisse dolo, si, salvatis propriis rebus in eodem loco existentibus cum deposita, hæc perit? nam in tali casu præsumitur abesse bona fides. *Bona* 2. h. t. ibi: *Bona fides, si rebus tuis salva existentibus, Depositum amisisti.* Ubi autem abest bona fides, præsumitur adesse dolo; Glossa ibidem v. *rebus tuis*; Depositarius enim, qui rem alienam in custodiam accepit, non minorem ejus, quam rerum suarum curam præstare debet, quando in ejus receptionem, consensus, prout ex ipsa voce (*depositum*) notatur, ut colligitur ex L. 1. ff. h. t. ibi: *Depositum est, quod custodiendum alicui datum est, dictum ex eo, quod ponitur;* præpositio enim de auget depositum, ut ostendat totum fidei ejus commissum, quod ad custodiam rei pertinet.

1389 **Q**uaestio altera est, an Depositarius teneatur ex casu fortuito? *re. non tenetur;* cum leges dicant, præstari damnum solum ex dolo, quod tamen accipit, ut non procedat, si depositarius moram commisit ex lata culpa, & tunc res apud eum pereat casu fortuito prout diximus in præcedentibus: de Commodatario V. infra in seqq. Non sufficit autem in casu interitus, vel deteriorationis, allegari à depositario casum fortuitum; sed, necesse est, illam probare, nisi aliunde id notorie constet, arg. L. *si Creditor*. 5. C. de pignori. In dubio autem, an casus ille fortuitus evenerit ex culpa? dicendum videtur non præsumi culpam, quando casus talis est, qui communiter contingit sine culpa (puta incendium ex fulmine suscitatum, insperata inundatio &c.) secus, si oppositum, v. g. incendium ex igne domestico, vel incuria, furtum &c. Unde, licet verum sit,

huius-